

Folketingets Finansudvalg
lov@ft.dk

Benny Engelbrecht (S)
Benny.Engelbrecht@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet

Ved Stranden 8

1061 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

CVR 10172748

3. april 2019

J.nr. 2019 - 28

Finansudvalget har i brev af 29. marts 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 6 (aktstykke 102), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S).

Spørgsmål nr. 6:

”Vil ministeren oplyse, hvilke initiativer regeringen har gennemført og planlægger at gennemføre for at mindske den stigning i stressdiagnoser, som vi har set blandt vores børn og unge, over de seneste par år?”

Svar:

Jeg har indhentet bidrag fra sundhedsministeren, undervisningsministeren samt børne- og socialministeren.

Sundhedsministeriets område

Hvad angår initiativer på Sundhedsministeriets område, oplyser sundhedsministeren:

”En stigende andel af de unge føler sig stressede og oplever psykisk mistrivsel. Ifølge Den Nationale Sundhedsprofil oplever ca. 18 pct. af de unge mellem 16 og 24 år, at de har et dårligt mentalt helbred, hvilket er en stigning fra ca. 13 pct. i 2013. Samtidig oplever 40,5 pct. af kvinderne mellem 16 og 24 år, at de har et højt stressniveau, mens det er 23,4 pct. af de unge mænd mellem 16 og 24 år.

Både på tværs af og inden for undervisning-, social- og sundhedsområdet har regeringen igangsat en række initiativer for at adressere den stigende mistrivsel blandt børn og unge.

På sundhedsområdet står børn og unges mentale sundhed højt på regeringens dagsorden, særligt i forhold til den tidlige, opsporende, forebyggende og sammenhængende indsats. Det skal være med til at sikre, at flere kan bevare tilknytningen til hverdagen med arbejde, uddannelse og fritidsaktiviteter og færre har behov for mere intensive indsatser.

I regeringens psykiatриhandlingsplan ”Vi løfter i fællesskab – En samlet handlingsplan for psykiatrien frem mod 2025” er børn og unge et højt prioriteret område. Som et af de seks ambitiøse pejlemærker for en moderne psykiatri frem mod 2025

har regeringen sat det som et mål, at andelen af unge, der har dårligt mental sundhed senest i 2025, skal være faldet med 25 pct.

Samtidig har regeringen sikret en betydelig økonomisk investering i de tidlige og forebyggende indsatser for børn og unge. Med psykiatrihandlingsplanen og aftale om satspuljen på sundhedsområdet for 2019-2022 er der afsat ca. 2,1 mia. til psykiatriområdet med markant fokus på børn og unge.

Bl.a. er der afsat ca. 120 mio. kr. til en styrket mulighed for lettere behandling i regi af pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR), så flere børn kan få et lettere behandlingsforløb i PPR. Der blev endvidere afsat ca. 60 mio. kr. til forebyggende kommunale tilbud til psykisk sårbare unge og deres forældre.

Samtidig er der bl.a. afsat ca. 58 mio. kr. til udbredelse af det åbne og anonyme rådgivningstilbud headspace og 10 mio. kr. til at øge rådgivningskapaciteten i Studenterrådgivningen på de videregående uddannelser, så de kan hjælpe flere unge med eksempelvis eksamens- og præstationsangst. Endvidere blev der afsat 18,4 mio. kr. til at udvide muligheden for vederlagsfri psykologbehandling, så det i dag gælder unge mellem 18 til 21 år.

Med psykiatrihandlingsplanen ønskede regeringen også at igangsætte en række forslag vedr. mere viden om og forebyggelse af psykisk mistrivsel, som der i dag mangler. Dog var der ikke samme opbakning fra de øvrige partier til dette i forbindelse med forhandlingerne om aftale om satspuljen på sundhedsområdet for 2019-2022.

Med aftale om satspuljen på sundhedsområdet for 2018-2021 blev der afsat næsten 400 mio. kr. til psykiatriområdet, hvoraf en stor del er afsat til indsatser for børn og unge, herunder ca. 215 mio. kr. til investering i fremskudt regional funktion i hele landet og ca. 13 mio. kr. til uddannelse af fagprofessionelle i Mindfulness-Baseret Stress Reduktion, der skal skabe trivsel og stress-frie hverdage for børn og unge i alderen 11-18 år.

LÆR AT TACKLE er et eksempel på udbredelse af et initiativ initieret af satspuljeaftalen. I dag er LÆR AT TACKLE for unge udbredt til en lang række kommuner rundt i landet. LÆR AT TACKLE er også et af de initiativer, som Sundhedsstyrelsen anbefaler i deres opdaterede forebyggelsespakke om mental sundhed fra 2018. Forebyggelsespakken er et vidensbaseret værktøj til kommunerne med faglige anbefalinger, der kan bidrage til at prioritere og kvalitetsudvikle det kommunale forebyggelsesarbejde i forhold til bl.a. børns og unges mentale sundhed.

I maj 2018 nedsatte sundhedsministeren et ungepanel, der skal bidrage til at skabe debat om og opmærksomhed på tendensen til, at flere børn og unge mistrives. Ungepanelet leverede i december 2018 ni gode råd til sundhedsministeren om, hvordan vi forbedrer den psykiske trivsel blandt unge.

I anerkendelse af stress som et alvorligt samfundsproblem nedsatte regeringen i sommeren 2018 et nationalt stresspanel, som her i foråret 2019 vil komme med bud

på løsninger, der kan forebygge og reducere negativ stress. Stresspanelet har bl.a. drøftet sociale medier og perfektionskulturen blandt unge.

Med den netop indgåede aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om sundhedsreformen vil nye lokale sundhedsfællesskaber bl.a. sikre mere helhedsorienterede indsatser på psykiatriområdet, hvor kommuner, sygehuse og lægehuse er forpligtet til at arbejde sammen om patienterne, fx med rettigheder for udredning og behandling hos privatpraktiserende børne- og ungdomspsykiatere. Det skal være med til sikre, at flere børn og unge får en forebyggende og tidlig hjælp i deres nære rammer. ”

Undervisningsministeriets ressortområde

Hvad angår initiativer på Undervisningsministeriets område, oplyser undervisningsministeren:

”Langt de fleste børn og unge i Danmark har det godt. Men en mindre gruppe af børn og unge har det svært, og det tager regeringen alvorligt. Trykke rammer i familien og skolegang med nærværende, velkendte voksne samt tid til leg, foreningsliv og meningsfulde fællesskaber er forudsætninger for trivsel.

Regeringen finder stigningen i andelen af unge med psykisk mistrivsel, jf. den Nationale Sundhedsprofil, bekymrende. Som samfund har vi et medansvar for, at børn og unge trives og har lige muligheder for at indgå i samfundets fællesskaber. Det er vigtigt, at der fortsat arbejdes på et fælles vidensgrundlag ift. udfordringen med psykisk mistrivsel hos børn og unge.

Vi kender til en række beskyttende faktorer og risikofaktorer, som kan anvendes til at forebygge og fremme mental sundhed. Men udviklingen og årsagerne samt årsagernes indbyrdes sammenspil er ikke tilstrækkeligt belyst. Det er samtidig en international udfordring.

Regeringen har allerede foreslået konkrete tiltag. Med psykiatrihandlingsplanen ”Vi løfter i fælleskab” blev en række forslag vedr. mere viden om og forebyggelse af psykisk mistrivsel lagt på bordet.

Regeringen har investeret i og prioriteret indsatsen for børn og unge med psykiske udfordringer højt, særligt ift. den tidlige, opsporende, forebyggende og sammenhængende indsats, så færre har behov for mere intensive indsatser, og så flere kan bevare tilknytningen til hverdagen med arbejde, uddannelse og fritidsaktiviteter. I den forbindelse er det værd at fremhæve, at aftalen om justeringer af folkeskolen til en mere åben og fleksibel folkeskole (af 30. januar 2019) medfører, at skoledagen afkortes for de yngste elever for at give rum til det gode børneliv.”

Børne- og Socialministeriets område

Hvad angår initiativer på Børne- og Socialministeriets område, oplyser børne- og socialministeren:

”Som børne- og socialminister har det stået højt på min politiske dagsorden at iværksætte en række tiltag med fokus på psykisk mistrivsel, herunder tidlig opsporing, forebyggelse og hjælp, så problemerne ikke vokser sig så store, at der er behov for hjælp i behandlingspsykiatrien.

Regeringen satte således i efteråret 2018 sammen med Dansk Folkeparti 1 mia. kr. af til de første 1000 dage hos sårbare og udsatte familier. Midlerne i 1000-dageudspillet skal bl.a. gå til at styrke den pædagogiske indsats overfor sårbare børn og sikre flere pædagoger og pædagogiske assistenter til de særligt sårbare børn, samt til at støtte forældrenes rolle i hjemmet.

Sammen med regeringen har jeg også haft et stort fokus på, hvordan den pædagogisk-psykologiske rådgivning (PPR) kan spille en større rolle i den forebyggende indsats mod psykisk sårbarhed og mistrivsel. For det første blev der på socialområdet i aftale om satspuljen på social- og indenrigsområdet 2017-2020 afsat i alt 183,8 mio. kr. til initiativer, der skal styrke den forebyggende indsats, herunder 132 mio. kr. til investering i den tidlige og forebyggende indsats i PPR. Midlerne blev udmøntet i 2017. Initiativet har til formål at styrke indsatsen overfor sårbare børn og unge, så færre får alvorlige problemer, og dermed kan få behov for medicinering eller henvisninger til det psykiatriske system.

Dernæst er der med aftale om satspuljen på sundhedsområdet for 2019-2022 afsat i alt ca. 120 mio. kr. til en udvikling og implementering af lettere behandlingstilbud i PPR på tværs af sundhed-, social og undervisningsområdet. Målet er at styrke og ensarte PPRs tilstedeværelse i hverdagen for alle børn og unge med mistrivsel, psykiske lidelser eller tegn herpå på tværs landet.

I satspuljeaftalen for 2019-2022 på sundhedsområdet blev der også afsat ca. 60 mio. kr. til udviklingen af forebyggende, kommunale tilbud til psykisk sårbare unge ml. 13 og 25 år og deres forældre. Tilbuddene skal bl.a. give mulighed for uforpligtende samtaler samt forebyggende støtteforløb samt skabe sammenhæng i indsatsen for den unge, således at den unge kan blive henvist videre til andre relevante tilbud og aktører i kommunen, psykiatrien, praksissektoren, på ungdomsuddannelser, i civilsamfundet mv.

Endvidere er der i regi af Udviklings- og Investeringsprogrammet på det sociale voksenområde i 2018 afsat midler til at identificere, videreudvikle og pilotteste forskellige typer af forebyggende indsatser og metoder med henblik på at skabe ny viden om forebyggende indsatser og metoder til psykisk sårbare unge.

På børne- og ungeområdet er der ligeledes med satspuljen for 2019 oprettet et Udviklings- og Investeringsprogram, som der er afsat 249,3 mio. kr. til i 2019-2022 samt 71,5 mio. kr. til årligt varigt. Formålet er at understøtte en mere vidensbaseret og effektiv socialpolitik med afsæt i metoder og indsatser, som efterspørges i kommunerne. Programmet skal både indeholde screening, modning og afprøvning af sociale indsatser samt udbredelse af de indsatser, der viser sig effektfulde. Der udvælges årligt konkrete målgrupper for de indsatser, der indgår i udviklings- og investeringsprogrammet, og i den forbindelse mener jeg, at børn og unge i psykisk mistrivsel vil være en helt oplagt målgruppe at få med i programmet.”

Venlig hilsen

Troels Lund Poulsen